

og beskæftigelsesindsats. Opgørelsen og anvendelsen af kriteriet »fuldtidsledige« rummer på nogle områder en vis usikkerhed. Dette gælder bl.a. opgørelsen af antal ikke-forsikrede ledige. Herudover indgår visse grupper af kontanthjælpsmodtagere ikke i ledighedsstatistikken.

På denne baggrund foreslås det, at kriteriet fuldtidsledige erstattes af »antal 20-59-årige uden beskæftigelse«. Dette kriterium opgøres ud fra den registerbaserede arbejdsstyrkestatistik som antallet af 20-59-årige, der på optællingstidspunktet var arbejdsløse, pensionister, eller uoplyst. For at få et mere dækkende mål for den sociale struktur omfatter kriteriet alene antallet af 20-59-årige uden beskæftigelse, ud over 5 pct. af de 20-59-årige i kommunen.

Kriteriet dækker således en breder befolkningsgruppe end ledighedsstatistikken, og kriteriet vil generelt være møntet på kommunens sociale udgifter til kontanthjælp, beskæftigelse, indsats for særligt udsatte grupper, og indsats for unge mm.

ad »antal personer uden erhvervsuddannelse«

For hovedstadsudligningen foreslås det nye sociale kriterium »antal 25-49-årige uden erhvervsuddannelse«. Der er ved flere lejligheder påvist en meget klar sammenhæng mellem uddannelsesbaggrund og sociale indikatorer – eksempelvis modtagelse af overførselsindkomster. Denne sammenhæng er bl.a. velbelyst i Socialkommissionens rapporter.

Det foreslåede kriterium – antal 25-49-årige uden erhvervsuddannelse – opgøres som antallet af 25-49-årige i kommunen uden erhvervs- eller videregående uddannelse (dvs. alene grundskoleuddannelse eller uoplyst uddannelse).

For hovedstadsområdet gælder særligt, at området må betragtes som et samlet arbejdskraftopland, og de gennemførte analyser har vist en tydelig sammenhæng mellem andelen af 25-49-årige uden erhvervsuddannelse og hovedstadskommunernes sociale udgifter, såsom kontanthjælp og beskæftigelsesindsats.

ad »antal udlændinge fra 3. lande«

Lovforslaget indebærer, at antallet af udenlandske statsborgere fra andre lande end de nordiske, EU-landene og Nordamerika, indgår i lands- og hovedstadsudligningen, som kriterium i opgørelsen af primærkommunernes socialt betingede udgiftsbehov med en vægt på 10,0 pct. (2 pct. efter hidtidige opgørelsesmetode).

Det forudsættes fortsat, at kommunernes udgifter vedrørende indvandrere og flygtninge udlignes via de særlige udligningsordninger. De tre eksisterende

udligningsordninger vedrørende flygtninge og indvandrere er allerede i dag udbygget således, at det forudsættes, at kommunerne får fuld kompensation for de merudgifter der gennemsnitligt kan henføres til indvandrere og flygtninge. Når antal udlændinge foreslås inddraget i opgørelsen af primærkommunernes sociale udgiftsbehov er dette således ud fra en betragtning om, at antallet af udlændinge i kommunen i et vist omfang kan beskrive nogle overordnede sociale sammenhænge i kommunen – dvs. som »paraplykriterium« for øvrige sociale forhold.

ad »antallet af indbyggere i områder, udenfor hovedstadsområdet, med særlige bysociale problemer«

Ifølge lovforslaget indføres der et nyt kriterium i landsudligningen, antallet af indbyggere i områder, udenfor hovedstadsområdet, med særlige bysociale problemer. Via kriteriet skal der tages højde for, at der uden for hovedstadsområdet findes kommuner med belastede boligområder, hvis særlige udgiftsbehov kun i et vist omfang dækkes ind af de øvrige kriterier, som indgår i det sociale indeks.

Det bemærkes, at der inden for hovedstadsområdet via hovedstadsudligningen indgår kriterier i det sociale indeks, herunder udlejningsboliger og antal personer uden erhvervsuddannelse, som bl.a. vil repræsentere udgiftsbehov tilknyttet belastede boligområder. Disse kriterier er dog ikke fundet anvendelige i landsudligningen, jf. bl.a. beskrivelsen af boligkriteriet ovenfor.

I 1996 påregnes anvendt det mål for belastede boligområder, som også er benyttet ved fordelingen af særtilskud i 1995 i henhold til § 19, stk. 1. Til grund for dette mål ligger en undersøgelse af forekomsten af belastede boligområder i den mindste, geografisk afgrænsede enhed, som i tilstrækkeligt omfang er statistikdækket, hvilket vil sige opdelingen af landet og kommunerne i sogne. For hvert sogn inden for kommunen er det opgjort, hvor stor en andel af befolkningen, som bor i almennyttigt boligbyggeri eller i kommunalt ejede boliger. For disse beboere er der foretaget opgørelser af dels størrelsen af den skattepligtige indkomst, og dels andelen af personer på overførselsindkomst af en vis størrelse.

Et belastet boligområde er antaget identificeret i de sogne, hvor der både er en høj andel af beboere i almennyttigt boligbyggeri og kommunalt ejede boliger, og hvor beboerne samtidig er karakteriseret ved gennemsnitligt forholdsvis lave skattepligtige indkomster og/eller forholdsvis mange beboere under offentlig forsørgelse. Antallet af beboere i almenyttigt boligbyggeri og kommunalt ejede boliger i disse sogne indgår herefter i kriteriet. Det bemærkes, at det er beboernes opholdskommune og ikke den